

(8)

Til sans og samling

Jesus finder de iboende ressourcer

Tekst: Johannesevangeliet 2,1-12

JESUS HAVDE samlet venner omkring sig, som blev hans nye familie. Skiftet fra barndomsfamilien til den familie, vi selv er med til at etablere, regnes ikke altid for noget særligt. Men der er meget på spil og i spil. Så længe vi er i vore barndomsfamilier, vil vi altid til en vis grad få at vide, hvad vi skal gøre. Når vi træder ud af barndomsfamilien, gælder det for alvor om selv at finde frem til, hvordan vi vil handle. Vi vil høre vore forældres stemmer mange gange, selv om de ikke er til stede, og ofte ved vi slet ikke, at vi handler på deres stemmer. Mens vi er i gang med at finde vore egne veje, kan det være vigtigt at blive bevidst om, hvilke stemmer der hører til vore forældre eller andre voksne, og hvilke impulser der til gengæld kommer helt inde fra os selv.

Johannes har beskrevet en fantastisk lille hændelse mellem Jesus og hans mor. Fortællingen er brylluppet i Kana, som går for at være det første under, Jesus udførte. I Bibelen kan et bryllup være billede på forskellige forhold, som brylluppet mellem himlen og jorden og mellem Gud og mennesker. Men jeg vil i denne fortælling forfølge det helt nære, der sker mellem Jesus og hans mor.

Johannes skriver: "Den tredje dag var der bryllup i Kana i Galilæa, og dér var Jesu mor med; også Jesus og hans disciple var indbudt til brylluppet.

Men vinen slap op, og Jesu mor sagde til ham: De har ikke mere vin. Jesus sagde til hende: Hvad vil du mig, kvinde? Min time er endnu ikke kommet" (2,1-4). To sætninger og scenen er sat. Vi ved, at det er en mor og en søn, der taler sammen, og vi kan fornemme, hvad slags samtale det er. Hvad sker der mon nu? Mon det bliver én af de samtaler mellem mor og søn, hvor man helst vil se den anden vej, når man uheldigvis er blevet et vidne? Samtaler, som hører hjemme bag lukkede døre! "Hvad vil du mig, kvinde?" lyder som en halv voksen søns forsøg på at klappe navlesnoeren over. Vi kan vel alle huske situationer, hvor vi med en kraftanstrengelse har vendt ryggen til vores mor eller far og med sammenbidte tænder har tænkt: "Jeg vil ikke gøre som dem. Jeg vil leve mit eget liv"... for bagefter at opdage, at vi har brugt hele vores kraft til at sige nej, så vi ikke kunne høre, hvad vi selv tænkte; og så fulgte vi den stemme, som var den eneste, vi endnu kendte, skønt det netop var den stemme, vi egentlig ikke ville følge.

Vi ved ikke, hvilken klang samtalen har haft, men jeg vil afprøve den som en frugtbar udveksling på tærsklen til noget nyt:

Maria kom til Jesus og sagde: "De har ikke mere vin." Med denne sætning røber hun store forventninger til sin søn. Hun kender hans evner og kvaliteter, og hun er stolt af ham. Og ikke mindst har hun forventninger til, at der er meget mere i ham endnu end det, der indtil videre har vist sig. Han må kunne hjælpe. Jeg synes, hun viser sig som en forsonet mor, der ønsker, at hendes barn kommer til at udfolde sig og bruge sine evner. Hun tror, han kan. Her tror hun, at han kan gøre noget ved manglen på vin.

Men hvad med Jesus selv? Hvor meget ved han om sig selv, og hvornår gør han noget af sig selv? Noget, der kommer indefra, der er født inde i

ham, i hans midte? Og hvornår gør han noget, fordi nogen siger, han skal? Det er tydeligt, at han er i proces med disse spørgsmål, da han svarer sin mor.

”Hvad vil du mig, kvinde?” Du – mig. Hvem er du, hvem er jeg? Hvad er mit, og hvad er dit? Der sidder stemmer i mig, som hører til dig. Dem vil jeg lade være hos dig. Det er dine. De hører til din historie, kvinde. Du er min mor, men du er også din egen, en kvinde, og der er dele i dit liv, der ikke kommer mig ved. Og jeg er din søn, men jeg begynder også at leve mit eget liv, hvor ikke alt kommer til at vedrøre dig.

De må adskilles. Men hvordan kan sådan en proces blive en kilde til liv? Det er en udfordring for begge parter. Det kræver både mod til at give slip og mod til at høre på den anden med et forsonet sind. Flere år senere har Jesus en afskedssamtale med disciplen Peter. I samtalen handler det om adskillelsens proces. En proces, der er den samme for mester og discipel som for forældre og barn. Jesus spørger Peter, om han elsker ham. Det er Jesus, der spørger Peter. Mesteren spørger disciplen. Gud spørger mennesket og ikke omvendt. For mange vil der lyse røde lamper nu, for det lyder, som om børnene må gøre forældrene glade. Men det drejer sig om noget andet. Når vi får stillet dette spørgsmål: ”elsker du mig?” eller når vi i vores indre siger: ”kære Gud / kære mor / kære far,” – så vil vi komme i kontakt med vores kærlighed til Gud eller til vore forældre eller lærere.

Samtidig kommer vi i kontakt med det, der også er i os i forhold til dem. Det svære, der har været og forviklingerne. Det er som om det pludselig godt må være der. Det, vi nogen gange synes, vi må afvise så hårdt, at vi også afviser det gode. Når vi mærker kærligheden, er det nemmere at

mærke smerterne, sorgen, frustrationerne, vreden. Kærligheden skaber det rum, hvor begge dele vil være til stede, for det svære vil komme op i lyset sammen med det gode, så vi kan sørge, eller hvad der ellers er brug for. At se og få skilt ad, hvad der er mit og dit, sker via kærligheden. I kontakten i dette øjeblik mellem Maria og Jesus fornemmer jeg denne kærlighed.

Jesus vikler sig ud af det sammenfiltrede og adskiller sig, og med samme åndedrag siger han: ”Min time er endnu ikke kommet.” En fantastisk sætning, hvormed han skaber sig et af de mellemrum, der er så nødvendige, hvor han trækker vejret ind i alt det, som er. For ham er det ikke et mellemrum, hvor han i chok holder på vejret af angst for det, der vil komme. Det flyder i ham lige så stille. Man kan næsten høre åndedraget: Min time er endnu ikke kommet. Jeg kan huske, hvordan jeg som barn altid har syntes, at det var en mystisk sætning. Men jeg blev også hængende ved den. Jeg forestillede mig Jesus sidde dér ventende på, at himlen vil åbne sig og hans far vil række hånden ned som en dirigent og sige: NU! Jeg var altid også lidt beskæmmet over, at Jesus til punkt og prikke gjorde, hvad der blev sagt, for det gjorde jeg ikke. Men der var også noget andet ved den sætning, der fascinerede mig, og som jeg ikke kunne få fat i.

I dag ser jeg, at Jesus netop ikke venter på, at nogen siger NU, men at han er på vej til at vokse ind i noget nyt. Den udvikling, der sker mellem hans mor og ham, gælder ikke kun dem, men også forholdet mellem ham og hans himmelske Far, ligesom det kan gælde forholdet mellem ham og andre autoriteter. Hvis han bare ventede på at få besked udefra, var der ikke sket noget nyt. Jesus talte senere meget om, at hans Far bor i ham, og det er netop, hvad det drejer sig om. Svaret og det rette øjeblik kommer

ikke udefra, men bor inde i ham. Han må følge med sit eget åndedrag ned til det sted, hvor åndedraget har for vane at lægge sig til hvile. Ned til den mørke hule, hvor han i sin mors liv selv engang er blevet til, ned til den bund, hvor livet bliver undfanget. Det sted har brug for ilt og næring, så nye impulser kan fødes. Her kommer hans eget liv sammen med hans jordiske forældres liv og hans himmelske Fars liv. Alt det kommer unikt sammen i ham, og det, der kommer ud af det, er netop unikt.

Vi beskriver ofte den proces, hvor forældre og barn må skilles ad, med billedet af en navlesnor, der må klippes over. Det billede beskriver for mig at se en proces, der nærmest sker med vold og vrede. Jeg tror, vi har brug for det modsatte. Den gode adskillelse sker i erkendelsen af, at der altid vil være en forbindelse, men at den samtidig er unikt til stede i den enkelte, og at den enkelte må gøre noget unikt ud af det.

Jesus beder altså om en pause, om tid. Han kalder sig selv til sans og samling. Hvad gør Maria? Hun lader ham være. Hun går endda væk, ud af rummet og ud af hans sfære. Men hun kan ikke holde sig helt i ro. Hun er mor, hun elsker sit barn, og hun ønsker at bane vej for sin søn.

Johannes fortæller, at hun går hen til tjenerne og siger: "Gør, hvad som helst han siger til jer" (2,5). Det er vel forståeligt, siden hun venter på og mærker, at hendes barn står på tærsklen til at finde nøglen til sit liv? Hun skubber kærligt på, og hun er samtidig klar til at træde tilbage. "Gør, hvad som helst han siger til jer." Det er som om Maria er indstillet på, at det, Jesus eventuelt kommer til at gøre, ligger uden for hendes egen forestillingsevne.

Så! Alt er forberedt til at kunne gå op i en højere enhed, og da Jesus er klar, fremstår det, han gør, aldeles enkelt og ligetil. Jesus ser sig omkring og ser, hvad han kan gøre ud af det, han har ved hånden. Lige ved

hånden har han de seks krukke med vand, der efter forskriften skulle stå i huset, han beder tjenerne om at fylde krukkerne med vand, og med ét er vandet i krukkerne blevet til vin. Omkring Jesus flyder livet i overflod, og festen kan fortsætte.

Johannes fortæller til sidst, at Jesu disciple troede på ham. Hvor er det godt at have mennesker omkring sig, der tror på én. I denne fortælling har Jesus både sin første og sin anden familie omkring sig, og alle tror på ham. En god begyndelse. Og himlen har på en måde skænket vin – endda den bedste vin. Måske kunne man med glimt i øjet sige, at der er fest i himlen, når Guds børn har kontakt til de iboende ressourcer. Og måske kan vi også allerede fornemme her, at Jesu vej vil blive meget forskellig fra Johannes Døbers vej, som var ørkenens og askesens vej. Der er mange fortællinger om Jesus, hvor det glade bordfællesskab er rammen. Lige nu i denne fortælling går Jesu mor, hans brødre, Jesus selv og hans disciple sammen i fred og fordragelighed ned til Kapernaum, hvor de bliver sammen i nogle dage.

Det kan være relevant at stille os selv disse spørgsmål: Lever jeg i relationer, hvor jeg har brug for at afgrænse mig og spørge: Hvad er mit, og hvad er den andens? Og i hvilke situationer lykkes det mig at sige: Min time er endnu ikke kommet? Har jeg let ved at give mig selv det mellemrum, det åndedrag, den bøn, der er nødvendig for at finde frem til de iboende ressourcer?

Den form for afgrænsning, Jesus foretager ved brylluppet i Kana, gør mere fri og kan bedre lade den anden *være*, han eller hun er. Og vi bliver mere alene. For mange af os er det en svær overgang, og alle kommer til

at flygte for længere eller kortere tidsrum ind i den gamle afhængighed og tryghed igen. Da er det godt at huske Bruners' "Første sang":

Første sang

Solen lægger jeg
på dit ansigt
mit barn

om morgenen

Om aftenen
stjernerne og månen
og der imellem
mit smil

Jeg ved
at de ikke
bevarer dig
mod stemmer
som sårer

men min kærlighed
skal være den første sang
du hører
mit barn

W. BRUNERS

Måske er det denne første sang, Jesus lige nu vil høre endnu engang, mens han følger med sin første familie hjem.